

Om få år er også 2014 historie

Berit Guldmann Andersen og Anna Wowk Vestergaard

I foråret 2014 indledte Den Gamle By et samtidsprojekt. Fotos, personlige historier og genstande blev samlet ind fra hundredåret for åbningen af museet. Om nogle år indrettes i forlængelse af 1974-kvarteret et afsnit anno 2014 med tre beboelseslejligheder, fem butikker og et gademiljø. Gaden vil blandt andet blive indtaget af en regnbuefamilie, en singlekvinde, Danske Bank og et pizzeria.

Hvis frilandsmuseer ikke udvikler sig, kommer de til at stå som romantiske, men forældede monumenter for en svunden tid. Det sagde direktør for Norsk Folkemuseum, Olav Aaraas, på en international konference i Den Gamle By i 2009. Han argumenterede videre for, at historien ikke stoppede for 50 eller 100 år siden, men at den fortsætter, og at vi er en del af den. Hvis vi som ansvarlige historieformidlere skal sikre, at vore museer er relevante og interessante for publikum nu og i fremtiden, så må vi følge med tiden og skabe fornyelse. Det er præcis dét, Den Gamle By søger at gøre med etableringen af et helt 1974-kvarter og nu med indsamlingen til en 2014-gade.

I godt 10 år har vi til 1974-kvarteret indsamlet huse, genstande, billeder af alt fra belægning til gardiner og fødselsdage, beretninger fra hverdag og fest, kort sagt levet liv. Der har undervejs været mange udfordringer og omkostninger forbundet med den målsætning. Erindringer er blevet svagere, og mange ting har været vanskelige at få fat i.

I 2014-gaden indrettes fem butikker. 7-Eleven bliver afslutningen på en række af dagligvarebutikker. Fra købmandsgården i 1864, over minimarkedet i 1974, til 7-Eleven i 2014.

For at føre museets formidling op til den nære fortid, og for at imødegå fremtidige udfordringer med at skaffe dokumentation og genstande, besluttede vi sidste år, at vi ville dokumentere 2014. Året 2014 markerede 100-årsjubilæet for Den Gamle Bys åbning i Botanisk Have, og det kunne derfor samtidig markere en milepæl i museets historie.

Vi indsamlede fotos af boliger, butikker og gademiljøer. Vi etablerede kontakt til og interviewede nøje udvalgte familier og forretningsdrivende, og vi hjemtog en lang række genstande. Der blev iværksat en indsamling af typiske lyde fra 2014, ligesom det blev sikret, at det vil være muligt at genetablere hjemmesider fra 2014, se udsendelser fra TV2 Østjylland mv.

Regnbuefamilie, singlekvinde og ældre herre

2014-hjemmene skal være anderledes end hjemmene fra 1974, så alle lejlighederne tilsammen vil give et samlet og varieret billede af boformer og familietyper i årtierne omkring år 2000.

Således valgte vi, at 2014-kernefamilien skulle være en såkaldt regnbuefamilie, og valget faldt på et lesbisk par og deres tre teenagebørn. Familien kan ses som en af mange familiekonstellationer i 2014, hvor et øget antal sammenbragte familier giver en mangfoldighed af forskellige typer kernefamilier. Som en del af hverdagslivet er familiens og især teenagebørnenes brug af elektroniske medier og teknologi også dokumenteret.

En singlekvindes lejlighed i 2014. Her er der blik for tidens indretningsmode som for eksempel stole fra Hay, bønneborde og Kähler keramik. I 2015 er hun flyttet sammen med sin kæreste.

Den nye Dronning Margrethes Gade i Den Gamle By vil danne ramme om vores 2014-formidling. Inspiration til gadens udformning hentes fra gader som for eksempel Hestegadens i Høsteds, november 2014.

Derudover har vi valgt at fokusere på singlekulturen. I 2014 boede knap 1,4 mio danskere alene. Tendensen er stigende, og museet har valgt at genskabe en moderne singlekvindes hjem samt en ældre mands lejlighed. Singlekvinden har indrettet sig med tidens boligkulturer, mens den ældre mand har omgivet sig med danske møbelklassikere.

Museet har dokumenteret en 31-årig kvindelig bankrådgivers hjem, hverdag og digitale vaner. Det afspejler en singlekultur med fokus på arbejde, motion, venner og rejser.

Den ældre, enlige mands lejlighed har Den Gamle By fået doneret og hjemtaget i sin helhed. Lejligheden viser et hjem, hvor den klassiske smag fra B&O-fjernsyn til Wegners bamsestol over udvalgte antikviteter og malerier dominerer.

Med de tre boliger fra 2014 kan museet vise det moderne og klassiske, det digitale og det analoge. Takket være et samarbejde med Arla, Dansk Supermarked og Coop er der også indsamlet emballager, så køleskabe og køkkenskuffer kan blive fyldt med 2014-produkter.

Fem butikker

For få år siden gennemførte museet et dokumentationsprojekt for at fastlægge udviklingen i butikstyper fra ca. 1900 til i dag. Det har været afsættet for at udvælge butikkerne til de moderne bykvarterer.

Efter en nøje gennemgang af udviklingen for de senere år indgik Den Gamle By samarbejder med Danske Bank, 7-Eleven og Consol Solcenter

om at skabe facadebutikker i 2014-gaden. Altså butikker som alene kan ses udefra. Desuden dokumenterede museet en række pizzeriaer og isbutikker, så de kan etableres som fungerende butikker.

Det er vigtigt, at der er genkendelse og en god variation i butikstyperne i Den Gamle By som helhed, idet de er markante i museets gadebillede. Netop disse fem butikstyper har langt de fleste danskere kendskab til i dag, og de vil også år ud i fremtiden vække genkendelse. En bank har museet ikke i forvejen, og måske er bankerne helt væk fra gadebilledet om gan-

ske få år. Solcentre blev først udbredt i Danmark i 1980'erne, og det diskuteres i disse år, hvorvidt de er skadelige for folkesundheden. 7-Eleven blev valgt, da den kan være sidste led i en formidling af dagligvarerhandel gennem tiden. Fra Købmændsgården i 1864 over en fremtidig kolonialhandel i 1927 og Minimarkedet i 1974 til 7-Eleven i 2014. Ved at

I gaden indrettes en lejlighed med en regnbuefamilie – to voksne kvinder og tre teenagebørn. Her kan blandt andet formidles de daglige udfordringer for en aktiv familie.

Hvor butikker som 7-Eleven har faste standarder for deres butikkers facadeudtryk, har de typisk enkeltmandsejede pizzeriaer meget forskellige facader. Det har også sin charme.

etablere et pizzeria og en isbutik får Den Gamle By endvidere mulighed for at supplere de spisetilbud, vi har til museets gæster.

Fortsat relevans

Inden for museets rammer er der kun plads til én 2014-gade, og gaden kan kun rumme tre lejligheder og fem butikker. Det kan synes lidt ærgerligt, at der ikke er plads til et helt 2014-kvarter. Det kan dog også ses som en styrke, idet det i fremtiden kan gøre det muligt at opdatere gaden til et nyt fokusår på forholdsvis enkel vis.

Kilder

Aaraas, Olav: Let our visitors be important historical persons, i Ravn, Thomas Bloch og Schanz, Elsebeth Aasted (red.): Authenticity and Relevance, Den Gamle By 2011, side 141-144.

Danmarks Statistik, tal for familier 1. januar 2014. <http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/husstande-familier-boern/familier?tab=nog>

Andersen, Berit Guldmann og Frandsen, Allan Leth: Detailhandel på museum. Om arbejdet med Den Gamle Bys butikker og gademiljø. Kulturstudier, nr. 2, 2013, side 6-34.

English summary

2014 will be history in a few years

We want visitors to feel Den Gamle By is relevant and interesting, both now and in future, so the exhibitions have to keep up with the times. We have built a whole new 1974 district, and collected documentation and objects for a street from 2014.

The three homes and five shops in the 2014 street will be different from those in the 1974 district. Together, they will project different ways of life, family constellations and types of businesses that were typical of the decades around 2000. Specifically, the residents in the 2014 street will be a rainbow family, a single woman and an elderly, single man. The shops we have chosen are a bank, a sun-tanning salon, a 7-Eleven, a pizzeria and an ice cream parlour.

The street is modest in size, and it will be possible for Den Gamle By to update the flats and businesses later to a new focus year. Then the street will continue to link up with 'now' at any time, as the future becomes the present.